

Sygn. akt VII U 2486/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 września 2015 r.

Sąd Okręgowy w Lublinie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie: Przewodniczący Sędzia S.O. Ewa Gulska

Protokolant sekretarz sądowy Anna Łempicka

po rozpoznaniu w dniu 09 września 2015 roku w Lublinie

sprawy M. B.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w L.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania M. B.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w L.

z dnia 22 października 2014 roku numer (...)

zmienia zaskarżoną decyzję i przyznaje M. B. prawo do emerytury od dnia (...) roku.

Sygn. akt VII U 2486/14

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 22 października 2015 roku, Znak: (...)Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L., odmówił M. B. prawa do emerytury na podstawie przepisów ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2013 r., poz. 1440 ze zm.) oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U z 1983 r., Nr 8, poz. 43 ze zm.). Organ emerytalny odmówił ustalenia prawa do emerytury z uwagi na to, że na dzień 1 stycznia 1999 roku wnioskodawca nie udowodnił co najmniej 15-letniego okresu pracy w warunkach szczególnych, wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy (decyzja – k. 16 akta emerytalne).

W odwołaniu od decyzji M. B. domagał się zmiany decyzji poprzez przyznanie prawa do emerytury oraz wskazał, iż pracował w warunkach szczególnych będąc zatrudnionym w (...) w L. (odwołanie – k. 2 akta sądowe).

W odpowiedzi na odwołanie organ emerytalny wnosił o jego oddalenie argumentując jak w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji (odpowiedź na odwołanie – k. 3 – 4 a.s.).

W toku postępowania strony podtrzymały swoje stanowiska procesowe (protokoły – k. 13 – 13 v i 40 – 40 v. a.s.).

Sąd Okręgowy ustalił, co następuje:

M. B., urodzony (...) w dniu (...)roku złożył wniosek o emeryturę. W jego treści zawarł oświadczenie o tym, że nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego (wniosek o emeryturę - k. 1 – 4 a.e.).

Na podstawie dokumentów przedłożonych wraz z wnioskiem o ustalenie prawa do emerytury organ emerytalny ustalił na dzień 1 stycznia 1999 roku łączny okres podlegania ubezpieczeniom w wymiarze 26 lat, 3 miesiące i 29 dni, tj. 24 lata, 6 miesięcy i 25 dni okresów składkowych oraz 1 rok, 9 miesięcy i 4 dni okresów nieskładkowych. Organ rentowy nie zaliczył wnioskodawcy żadnego okresu pracy do stażu pracy w warunkach szczególnych (decyzja – 16 a.e., karta przebiegu zatrudnienia – k. 15 a.e.).

Zakład do pracy w szczególnych warunkach nie zaliczył wnioskodawcy okresu od 11 lipca 1983 roku do 30 września 1998 roku (po wyłączeniu zwolnień lekarskich w ilości 13 lat 7 miesięcy i 13 dni) z tytułu zatrudnienia w (...), ponieważ w świadectwie pracy z dnia 18 maja 1999 roku brak jest powołania na rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku oraz określenia charakteru pracy zgodnie z w/w rozporządzeniem (decyzja – 16 a.e.).

W tym stanie rzeczy wydana została zaskarżona decyzja z dnia 22 października 2014 roku.

M. B. od dnia 17 lutego 1973 roku został zatrudniony w Fabryce (...) w L. na podstawie umowy o pracę z dnia 16 lutego 1973 roku w pełnym wymiarze czasu pracy. Skarżący w omawianym zakładzie pracy zatrudniony był na stanowisku elektromonter (umowa o pracę – k. 6 akt osobowych – koperta k. 29 a.s., świadectwo pracy – k. 10 a.e.).

Wnioskodawca swoje obowiązki wykonywał w elektrociepłowni, gdzie pracował na odcinkach maszynownia oraz przy stacji redukcyjnej pary. Skarżący pracował również w warsztacie, gdzie wykonywany był remont urządzeń elektrycznych z elektrociepłowni oraz dokonywał napraw na terenie elektrociepłowni. Jako elektromonter M. B. zabezpieczał ciągłość pracy urządzeń elektrycznych. W omawianym zakładzie pracy zatrudnionych było około 10 elektromonterów (zeznania wnioskodawcy – k. 13 v. – 14 a.s., zeznania świadka M. W. – k. 40 v. – 41 a.s., zeznania świadka M. P. – k. 41 a.s., zeznania świadka P. S. – k. 41 – 41 v. a.s.).

W środowisku pracy wnioskodawcy był duży hałas powyżej 100 decybeli, w kotłowni panowało duże zapylenie oraz wydzielał się siarkowodor zaś w zmiękczalni panowała wilgoć i chłód (zeznania wnioskodawcy – k. 13 v. – 14 a.s., zeznania świadka M. W. – k. 40 v. – 41 a.s., zeznania świadka M. P. – k. 41 a.s., zeznania świadka P. S. – k. 41 – 41 v. a.s.).

Wnioskodawca w okresie od 27 października 1973 roku do 14 października 1975 roku odbywał zasadniczą służbę wojskową, po której zakończeniu podjął pracę w omawianym zakładzie pracy od 3 listopada 1975 roku na tym samym co uprzednio stanowisku gdzie pracował do dnia 31 października 1977 roku (kserokopia książeczki wojskowej – k.15 – 15 v., umowa o pracę – k. 14 a.o. – koperta k. 29 a.s., świadectwo pracy – k. 21 a.o. – koperta k. 29 a.s., zeznania wnioskodawcy – k. 13 v. – 14 a.s.).

Kolejno wnioskodawca w okresie od 11 lipca 1983 roku do 18 maja 1999 roku zatrudniony był w (...) Sp. z o.o. na stanowisku elektromonter urządzeń i aparatury rozdzielczej (następca prawny Fabryki (...) w L.) gdzie wykonywał te same czynności co w Fabryce (...) w L. (świadectwo pracy – k. 11 a.e., zeznania wnioskodawcy – k. 13 v. – 14 a.s.).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o powołane dowody. Za wiarygodne Sąd uznał zeznania złożone przez wnioskodawcę uznając je za jasne, pełne, logiczne, spójne z zeznaniami świadków oraz z dowodami w postaci dokumentów znajdującymi się w aktach osobowych wnioskodawcy.

Przystępując do oceny dowodów osobowych należy stwierdzić, że przesłuchani w sprawie świadkowie to osoby obce dla wnioskodawcy. Byli oni jego współpracownikami w okresie zatrudnienia w Fabryce (...) w L. i mieli bezpośredni wgląd i styczność z wykonywanymi przez niego czynnościami. Świadczyli dysponowali, więc niezbędnymi wiadomościami w zakresie charakteru czynności wykonywanych przez wnioskodawcę, jego obowiązków, warunków zatrudnienia i zasad organizacji pracy. Zeznania świadków są logiczne i spójne, korelują ze sobą i z zeznaniami skarżącego. Zostały odebrane w toku postępowania sądowego, po pouczeniu o odpowiedzialności za składanie fałszywych zeznań. Z uwagi na to, że świadkowie są osobami obcymi dla wnioskodawcy, nie ma podstaw, by kwestionować ich zeznania i zarzucać im nieprawdę czy stronniczość.

W świetle powyższych ustaleń należało stwierdzić, że również zeznania skarżącego złożone w trybie art. 299 kpc, w powyższym zakresie zasługują na pełne uwzględnienie.

Sąd obdarzył wiarą zgromadzone w sprawie dowody nieosobowe w postaci dokumentów, znajdujące się w aktach organu rentowego oraz aktach osobowych. Były one przechowywane przez uprawniony podmiot, nie noszą śladów podrobienia ani przerobienia. Ich treść nie była kwestionowana przez żadną ze stron, nie budziły one również wątpliwości Sądu.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie M. B. jest zasadne i zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 184 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych Ubezpieczeń (tekst jednolity: Dz. U. z 2015 roku, poz. 748), mężczyznom urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 65 lat oraz okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej 25 lat. Emerytura przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Przepis art. 32 ust. 2 cytowanej ustawy stanowi, że za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia. Wiek emerytalny, o którym mowa w ust. 1, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie, których osobom wymienionym w ust. 2 przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych (art. 32 ust. 4 ustawy).

Zgodnie z § 2 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zm.) okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy. Według § 3 cytowanego rozporządzenia okres zatrudnienia wymagany do uzyskania emerytury, zwany dalej „wymaganym okresem zatrudnienia”, uważa się okres wynoszący 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, liczony łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczanymi do okresów zatrudnienia. Natomiast § 4 ust. 1 rozporządzenia stanowi, że pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn,
- 2) ma wymagany okres zatrudnienia, w tym, co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Jednocześnie przepis § 1 ust. 2 rozporządzenia stanowi, że właściwi ministrowie, kierownicy urzędów centralnych oraz centralne związki spółdzielcze w porozumieniu z Ministrem Pracy, Płac i Spraw Socjalnych ustalają w podległych i nadzorowanych zakładach pracy stanowiska pracy, na których są wykonywane prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazach A i B.

Bezspornym jest, że skarżący nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego, ukończył (...)lat i na dzień 1 stycznia 1999 roku legitymował się, ponad 25-letnim stażem pracy.

Dokonując oceny, czy pracę wnioskodawcy można zakwalifikować jako pracę w szczególnych warunkach należy podkreślić, że M. B. występując do organu rentowego o przyznanie świadczenia, nie przedłożył świadectwa wykonywania pracy w warunkach szczególnych, z którego wynikałoby, iż praca była świadczona w takich warunkach.

W ocenie Sądu taka sytuacja nie może dyskwalifikować możliwości wnioskodawcy ubiegania się o przedmiotowe świadczenie. Należy mieć bowiem na uwadze, że wystawienie w sposób nie odpowiadający wymogom formalnym świadectwa wykonywania pracy w warunkach szczególnych nie jest wystarczającą podstawą do przyjęcia, że pracownik nie wykonywał pracy w takich warunkach. Obowiązek sporządzenia dokumentacji w tym zakresie obciąża pracodawcę, w związku z czym wyciąganie wobec pracownika jakichkolwiek negatywnych konsekwencji braku jej sporządzenia bądź wadliwości, byłoby dla niego nazbyt krzywdzące.

Należy mieć na uwadze fakt, że w postępowaniu sądowym nie znajdują zastosowania ograniczenia w zakresie dopuszczalnych źródeł dowodowych, ustanowione na potrzeby postępowania przed ZUS, a wynikających z rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 11 października 2011 roku w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno – rentowe (Dz. U. z 2011 roku, Nr 237, poz. 1412). Zasadniczym bowiem celem postępowania sądowego jest rozstrzygnięcie sprawy po dostatecznym, wszechstronnym wyjaśnieniu jej okoliczności spornych. Ułatwia to art. 473 k.p.c, który wprost stanowi, iż w postępowaniu przed sądem w sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych nie stosuje się przepisów ograniczających dopuszczalność dowodu ze świadków i przesłuchania stron.

Powyższe oznacza, że każdy fakt może być dowodzony wszelkimi środkami, które Sąd uzna za pożądane, a ich dopuszczenie za celowe (uchwała Sądu Najwyższego z dnia 10 marca 1984 r., sygn. III UZP 6/84; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 września 1984 r., sygn. III UZP 48/84; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25 lipca 1997 r., sygn. H UKN 186/97; wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 29 stycznia 2013 r., sygn. III AUa 808/12). Z przedstawionym poglądem i wynikającymi z niego wnioskami Sąd Okręgowy w pełni się zgadza. W konsekwencji ustalenie przez Sąd w toku postępowania odwoławczego, że dana praca była wykonywana w szczególnych warunkach jest wystarczającą podstawą do uznania wykonywanej pracy za pracę tego rodzaju.

Przeprowadzone postępowanie dowodowe, w którym Sąd oparł się na dokumentach znajdujących się w aktach ZUS i osobowych wnioskodawcy oraz jego zeznaniach złożonych w trybie art. 299 k.p.c. i zeznaniach świadków pozwoliło ustalić w sposób pewny, że wnioskodawca wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracę w warunkach szczególnych w Fabryce (...) w L. w okresie od dnia 17 lutego 1973 roku do 26 października 1973 roku oraz od dnia 3 listopada 1975 roku do dnia 31 października 1977 roku oraz będąc zatrudnionym przez następcę prawnego w/w zakładu pracy tj. (...) Sp. z o.o. w okresie od 11 lipca 1983 roku do 30 września 1998 roku (data wskazana w świadectwie pracy – k. 11 a.e.) gdzie był zatrudniony na stanowisku elektromonter urządzeń i aparatury rozdzielczej.

Czynności wykonywane przez wnioskodawcę w powyższych okresach opisane są w rozporządzeniu Rady Ministrów z 7 lutego 1983 r. w wykazie A, dziale II tj. „prace przy wytwarzaniu i przesyłaniu energii elektrycznej i ciepłej oraz przy montażu, remoncie i eksploatacji urządzeń elektroenergetycznych i ciepłych”.

Odnośnie uznanych okresów pracy, jako pracy w warunkach szczególnych, należy podkreślić, że Sąd Okręgowy w pełni aprobuje stanowisko Sądu Najwyższego, które nakazuje przy ustalaniu, czy praca wykonywana była w warunkach szczególnych, kierować się przede wszystkim rzeczywistym zakresem obowiązków, a nie nazwą stanowiska pracy (por. wyrok z dnia 19 maja 2011 r., sygn. III UK 174/10, wyrok z dnia 9 marca 2010 r., sygn. I UK 324/09; wyrok z dnia 8 czerwca 2011 r., sygn. I UK 393/10). Nie ma zatem znaczenia fakt, że wnioskodawca formalnie miał powierzone stanowisko pracy, które nie zostało wymienione w wykazie stanowiącym załącznik do odpowiedniego aktu resortowego skoro ustalono, że faktycznie świadczył on pracę zaliczaną do wykonywanych w szczególnych warunkach na podstawie przepisów cytowanego rozporządzenia Rady Ministrów oraz aktu resortowego.

Zaliczeniu do okresu pracy wnioskodawcy w szczególnych warunkach podlega również okres odbywania przez niego służby wojskowej. M. B. będąc zatrudnionym w Fabryce (...) w L. w dniu 27 października 1973 roku rozpoczął

odbywanie zasadniczej służby wojskowej, którą zakończył z dniem 14 października 1975 roku. Następnie zgłosił swój powrót do pracy w ciągu 30 dni od zakończenia tej służby oraz podjął pracę na dotychczas zajmowanym stanowisku, na którym wykonywał zatrudnienie w szczególnych warunkach od dnia 3 listopada 1975 roku (§ 5 ust. 1 w zw. z § 2 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 22 listopada 1968 roku w sprawie szczególnych uprawnień żołnierzy i ich rodzin, zgodnie z rozporządzeniem zmieniającym z 20 marca 1975 roku, Dz. U. z 1975 roku, nr 10, poz. 61, wydanego na podstawie art. 108 ustawy z 21 listopada 1967 roku o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej, Dz. U. z 1967 roku, nr 44, poz. 220 ze zm.).

Stwierdzić należy, iż uznając wyżej wskazane okresy jako okres pracy w warunkach szczególnych, łącznie przekraczają one ustawowo wymagany próg pracy w tychże warunkach i łącznie wynoszą 19 lat, 11 miesięcy i 5 dni.

W związku z powyższym należy uznać, iż M. B. spełnił wszystkie przesłanki niezbędne do ustalenia mu prawa do emerytury na podstawie omówionych przepisów. Prawo do świadczenia zostało ustalone od dnia (...) roku, to jest od dnia złożenia wniosku o emeryturę.

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy zmienił zaskarżoną decyzję i na mocy wyżej wskazanych przepisów oraz art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. orzekł jak w sentencji.